

VALENTÍ ALMIRALL A *EL ESTADO CATALÁN*, 1869-1870 I 1873

Josep M. Figueres

Universitat Autònoma de Barcelona

Almirall va utilitzar activament la premsa al llarg de tota la seva vida pública, i en especial entre 1868 i 1888. Necessitava una tribuna periodística on exposar el seu pensament, abocat posteriorment en forma de llibres; i si no disposava d'una plataforma, la creava. El periodisme fou essencial en la projecció social del seu pensament polític, molt vinculat amb l'encara poc estudiada crítica periodística conjuntural. Usava la premsa per denunciar aspectes puntuals, divulgar teoritzacions, conceptes genèrics de to polític i ideològic i impulsar, en definitiva, l'adhesió a les seves iniciatives. Periodisme de combat: abans que el llibre, prefereix el diari, la revista. Són majoria les obres d'Almirall en forma de llibre que procedeixen de la premsa, però els textos d'*El Estado Catalán* no han estat prou estudiats i tenen una gran importància.

Oferim ara una visió de conjunt del gran nombre d'articles que hi publicà i que hem recollit i anotat. Hi veiem un Almirall eminentment periodista, a través d'un material que no va recollir posteriorment en llibre per les raons òbvies de la censura de la Restauració i el caràcter utòpic d'una República esvaïda. A diferència dels seus textos del *Diari Català*, els d'*El Estado Catalán*, com els de *La Imprenta* i altres, han estat poc consultats. Les dues èpoques d'*El Estado Catalán* mostren un contingut crític important (sobre centralisme, corrupció, comportaments antidemocràtics, desviacionismes de com hauria d'actuar el poder republicà, etc.) i sempre des de l'òptica del moment.

La nostra aproximació es fixa en la República, centre de la visió d'Almirall dins la política del Sexenni, primerament com a perspectiva de futur i, després de la seva implantació, criticada i ràpidament neutralitzada. *El Estado Catalán*, sigui en la seva etapa barcelonina o en la madrilenya, mostra la primera formulació extensa i argumentada del pensament polític d'Almirall, que posteriorment exposarà en altres tribunes: *La Imprenta*, el *Diari Català*, el Centre Català i *L'Avens*. L'anàlisi dels articles d'Almirall a *El Estado Catalán* ens apropa al coneixement del seu pensament, ens permet contemplar les temàtiques objecte d'interès en l'obra del govern de la República i veure quins aspectes públics fustiga i quin és l'ideal a assolir, malgrat la intransigència ideològica dels plantejaments. De la relació dels articles, la seva temàtica, el tractament en el conjunt del periòdic (són gairebé editorials o peces centrals), es pot deduir l'interès d'Almirall a projectar i consolidar unes aspiracions diverses –teòriques genèriques i de denúncia puntual– i a fer un diari actor i no diari testimoni. Objectius que adreçaven el treball periodístic vers la política i no vers la ideologia. Aspirem a aportar una dissecció de l'Almirall periodista que ajudi a contextualitzar-lo en el conjunt d'una obra escrita extensa i important.